

Celým svým srdcem ti vzdávám chválu, přímo před bohy, bůžky, modlami, idoly a vůdci ti zpívám žalmy, tobě, Hospodine, se klaním a tvému jménu vzdávám chválu za tvé milosrdenství a za tvou věrnost.

Na tebe spoléháme, Bože, protože věříme, že tvé milosrdenství trvá až na věky a dosáhne do všech generací a do všech našich starostí a smutků. Amen.

Slovo milosti po vyznání vin:

Vy všichni, kdo o sobě hodně pochybujete, jakou stopu jste po sobě zanechali v lidských vztazích a jak zvládnete, co je před vámi, vy všichni poslyšte slovo milosti:

Hospodin ti odpouští tvou nepravost a zahrnuje tě svým milosrdenstvím. Tak vstávej a vydej se na další kus životní cesty, vždyť nad tebou vzešlo Boží světlo. Amen.

Ex 16,2-7: Celá pospolitost Izraelců na poušti opět reptala proti Mojžíšovi a Áronovi. Izraelci jim vyčítali: „Kéž bychom byli zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme jídávali chléb do sytosti. Vždyť jste nás vyvedli na tuto poušť, jen abyste celé toto shromáždění umožili hladem.“ Hospodin řekl Mojžíšovi: „Já vám sešlu chléb jako déšť z nebe. Ať lid vychází a sbírá, co denně spotřebují. Tak je podrobím zkoušce, budou-li se řídit mým zákonem, či nikoli. Když budou připravovat, co přinesou, ať je toho šestého dne dvakrát tolik, než co nasbírají každodenně.“ Mojžíš a Áron řekli všem Izraelcům: „Večer poznáte, že vás z egyptské země vyvedl Hospodin. A ráno spatříte Hospodinovu slávu, ačkoli slyšel vaše reptání proti sobě.

Mt 7,7-11: Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? Nebo by mu dal hada, když ho prosí o rybu? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, tím spíše váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí!

I. Včera není dnes

Jednou provždy si měli zapamatovat, že i když kolem řádí záhuba a beznaděj, oni z toho vyvázli jen díky prolité krvi – ovšem ne své, ale zabitého beránka. Však jsme to po nich podědili, i když je to ukrutně starý příběh: obětovaný beránek je pro nás po křesťansku Ježíš a to ostatní platí dnes jako tehdy.

Co tenkrát následovalo, neumím popsat. Teď už nikomu nemusejí otročit, jsou na cestě ke svobodě, a i když měli před sebou moře a za zády vojsko, vyšlo to, nechtyli je. Bylo to pro ně tak důležité, že to dětem opakovali pořád dokola a v mnoha variacích, takže máme v Bibli stopy hned několika verzí. Vyvázli z područí faraona a doslova a do písmene byli za vodou, svobodní a šťastní a zpívali o tom hromadu písniček. Obrovská radost na věčné časy a nikdy jinak! Vydržela jim tři dny, pak dostali hlad a na špičku hitparády se dostaly jiné zpěvy: o tom, že je pořád hůř a hůř a že kdyby to bývali věděli, tak by sem vůbec nechodili. A hledal se viník.

Mojžíš je tehdy svolal a oznámil jim Hospodinův vzkaz, který se dost podobá tomu, co bude zanedlouho vytesáno na deskách zákona. „Sešlu vám chléb jako déšť z nebe. Šest dní budete sbírat manu, ale vždy jen tolik, kolik potřebujete. Jen šestý den nasbíráte dvojnásob, protože den sedmý je slavnost odpočinku a to se sbírat nebude.“ Samozřejmě že někteří sbírali do foroty (jenže mana do rána strašně zasmrádla) nebo vyrazili i v den odpočinku (jenže nic nenašli).

„Sešlu vám chléb jako déšť z nebe a bude to pro vás zkouška, jak s tím naložíte.“ Hladová zkouška by byla nepříjemná, ale možná je snazší, než když má člověk dostatek, ne-li nadbytek, a jaksi setrvačně jej začne považovat za bídu. Vždycky se do toho připlou vybledlé vzpomínky, které dokážou přebarvit minulost na něco lepšího, než jaká opravdu byla. A tak i tihle poutníci, když potřebovali vynadat Mojžíšovi (protože na Boha si netroufli), mluví o nedávné otročině a neustálém strachu tak, že to připomíná spíš docela příjemnou rekreaci, kterou mají za sebou. Faraonův dům hrůzy a pokusy o genocidu ztrácejí na důležitosti, protože se vzájemně podporují v tvrzení, že mnohem hůř než tehdy je přece teď. A že jim Bůh dal manu jen proto, že si ji na něm vyreklamovali, ale Mojžíš to povídá opačně: máte spoustu řečí, a přesto dostáváte, co potřebujete.

Je to obrázek velmi výmluvný: Bouřili se, když měli hlad (a není se co divit), a potom, když měli dostatek, říkali, že už jim to leze krkem. Po celou dobu si oprašovali ten svůj program „Pojďme žít včera“, čímž se míní, že dnešek je mnohem horší a na zítřek radši ani nemyslet.

II. Kdo za to může?

Když se dosyta najedli a připadali si chvíli jak v ráji na zemi, pro změnu jim zas došla voda. Tak je napadlo, že je nejvyšší čas ukamenovat Mojžíše za to, že je sem dovedl. Shodme vládu, zabijme krále, všechno to tu roztřískáme – to se v dějinách co chvíli nabízí jako reakce, kterou vám poradí vztek. Na žízeň by sice pomohla spíš voda, ale emoce jsou mocná čarodějka a rozum jde občas stranou. Tam, kde by to chtělo hledat cestu k naději, se lidi někdy věnují spíš tomu, co pociťují jako minulé křivdy. Hospodin si na rozdíl od nich hleděl jejich budoucnosti a místo kamenování jim dopřál vodu. Vždyť Bůh dává svému slunci vzcházet na dobré i na zlé, na vděčné i na nevděčné, a ještě že tak.

Mojžíš, poté co se napili, pojmenoval to místo Pokušení a Svár, protože tam zas jednou vzali Bohu slovo a poddali se své obvyklé sebelítosti. Proto památník sváru a pokušení: aby nezapomněli.

Rozhlédnete-li se, najdete po světě spousty vítězných oblouků a obelisků (na památku, jak jsme namlátili nepřátelům), spousty pomníků padlých (to když nám nepřátelé zabili naše lidi); spatříte sochy všelijakých velikánů a obrázky více či méně trapných celebrit, ale takovýhle mojžíšovský památník najdete málokde: památník našeho vlastního selhání, aby se nezapomnělo.

Je to tak i v kronikách, v dějepisu a v lidových pověstech: vždycky dobří my a strašní oni. Památník našeho selhání tam nebývá nebo jen zřídkakdy. Co svět světem stojí, vždycky nám někdo křivdil a ubližoval, a pokud jsme něco špatného provedli my, byla to nanejvýš reakce na jejich zlo. Takhle se to učíme vnímat jako národy i jako jednotlivci. Vždycky na tom bývá kus pravdy, ale chybí ten druhý, aby byla celá. Kdo má namiřeno do země Bohem zaslíbené, měl by si takový mojžíšovský uzel na kapesníku dopřát: památník vlastního selhání, se kterým si Bůh poradí.

III. Milost a důvěra

Mojžíš jim tenkrát ještě řekl, že ti, kdo berou život jako jednu velkou křivdu, se připravují o něco, co stojí za to zažít: „Večer poznáte, že vás z otroctví vyvedl Hospodin, a ráno spatříte jeho slávu.“ I ukázala se jim vskutku sláva Hospodinova v ranním oblaku. Na ten si nesáhnete, neschováte si jej, abyste ho kdykoli mohli ukázat potomkům, „hele, tady je důkaz“. Ani Boží lásku si nemůžu nahamounit do foroty, a přece jí je pro všechny dost.

Životní cesta může být dost trnitá, nepohodlná a tu a tam nebezpečná. Číhají na ní všelijaká úskalí, ale když z nich člověk vyvázne, má se naučit díru po stresu zaplňovat důvěrou. Pořád znovu se budeme nějak vyrovnávat s minulostí, to nás nepřejde, a pořád budeme mít těžkou hlavu z toho, co bude zítra, a staré biblické příběhy k tomu čtenářům jako recept nabízejí právě důvěru.

Vláčíme si životem různé památničky vlastního selhání a chyb (pokud si je přiznáme), ale s těmi si Bůh poradí. Ale je tu i dlouhá řada jiných uzlíků: ty připomínají nikoli naše mínusy, ale to, že se Hospodin zavázal přísahou a i přes památníky našich selhání tu přísahu a smlouvu dodržuje, takže jeho milost a starost o vás pořád platí.

* * *

Poslání a požehnání:

Těžko říct, jaké dny nás čekají, ale určitě se v nich neobejdeme bez Boží milosti (bez té symbolické „krve na veřejích“).

Těžko říct, jaké úkoly nás kde čekají, kdo nás bude potřebovat a co bude třeba udělat: a tak se opřete o Boží pomoc, abyste neklesali pod tíhou zbytečných úkolů ani neúnosných břemen, ale abyste poznali a našli, co je dobré a co od vás Bůh čeká, a obnovili tím svou mysl.

Stále je Bůh s vámi, na vrcholech i v hlubinách vašeho života. Smrt ani život, příjemné chvíle ani životní horory ani nic jiného vám ani teď ani v budoucnu nemůže jeho přítomnost vzít. Není na světě moci, jež by vás mohla odloučit od lásky Boží. A pokoj Boží, který je větší než náš rozum a trumfne i všechny naše představy a fantazie, pokoj Boží ať ochraňuje vaše plány i vzpomínky, úmysly i naděje už napořád v Ježíši Kristu. Amen.